12 ... 35 on. ... AG 6. ... (1522) ... n-Yde.

Dasar byrtiin proletaarinar, negedegti! — Kolkoozniin eder byrtiin sonin

BURIAAD-MONGOLIIN YNEN

BK (b) Namiin Buriaad-Mongoliin Mozkom, BMASSR-iinTGK ba Burprofsoveediin Oorgan.

Yne | 10 | mon

Zakika yne
12 sarada 30 t.
6 „ 15 t.
3 „ 7 t. 50 m.
1 „ 2 t. 50 m.

ed Buriaad oromnai Leenin-Staalinii tug dooro kəgzən mandaza jabana

TGK iin tyryylegçe nək. Dampiloon

Mongoliin Avtonoomi s Soveed Respyybli ;onoos koişo 12 zil :ne kugacaa bol, Buri liin azalça arad zonii ine ba zoltoi baida olno.

da erdem sojol ygei, iin talaar kozomdozo ba ulasteriin talaar lgvi baisan Buriaad ndeseten bol, odoo asagiin açaar tyryy ialiis sojol ba eko kemzeede kurdan al eze jabana.

iiin kubiskalaas koi engerson zamaa ge za yzebel, kaanta za de", busa terelten" ei baisan Buriaad-Mon ca arad temen bol, dalçanii kynde kelde e baisan bykii yvskel lta çadabariaa karuul doo omog bardamaar le bolno.

siin proletaarinaraas, de Buriaad-Mongoliin d temende yzyylsen tusalamza ba nək. aral keçeelee tabisa zo ba keleze buraagyi. lberi ygei orondo ri baiguulagdaba. ool kojorduger taban zavooduudiigi tabika Odoo teermiin kom talkanii zavood ke e ekilee. Şiliin zavood iin zarim kubini azal ee baina. Basa makanii d ba kirpiiciin zavood arnuud barigdaza, Zi raamiin uurkai amzal asaglagdaza baina.

azayiledberi byri jikeer oi modonii baialigiin glan keregleke jabadal edeze baina.

Respyybllkiin niiceiel o Ulaan-Yde koto bol egzeze baigaa aza yi teb gazar bolzo bai -Yde kotiin dergede, liin urda oi modo ur an gazarta, PVZZ ge gan zontoi socialiis baiguulagdaba. Kedel n baika keden olon çu nyyd barigdasan. 25 kilovaadiin kyçetei entr ba klyybyyd barig san bolon, oiriin eder sa jabuulka corgo ta baina.

ILALTANUUDIIN OI

(BMASSR-iin TGK-iin tyryylegçe nək. Dampiloonii biçeg)

Azayiledberiin kegzeketei kamta men kedelmeriçenii şine kaadranuud oloşorço, respyybli kiin byke aradiin azakui dotor 1934 ondo 52 mingan kedel meriçed ba alba kaagçad baisan. Kedeken ziliin urda, azayiledbe ride buriaad kedelmeriçed geze ygei baisan belei.

Leenin Staalinii yndesenii poliitikiigi udaa daraagaar beje lyylsen deerees yndesen prole taariiin olon toonii kaadranuud baiguulagdaba. Odoo bide za vood, traansport ba barilganuud ta yiledberiiin teeknikiigi sai naar şudalsan buriaad kedel meriçediigi yzedeg bolzoi.

Nasanii bogoolçolgo ba karan kii bydyylig baidalaaş bolboson baidalta socialiizmiigi baiguu lagçad kyrter jabaza jiresen, er ke çeleegee oloson kubiskalta buriaadiin batraag ba ygeitei ara diin kebyydiin zam iime baina.

Manai şinedken baiguulagda san kolkooz toskonuud bol eder tanigdaşagyi bolbo. Taran kai nyydel suudaltai, bydyylig muukai baidaltai ba olon toonii lama, nojod, kulaaguud bo lood, kedeenii azalça oloniitiigi katuu çangaar bego lçolon mel zeze baisan edeneriin instinyyd bolko dacan duganuudtai, kuu çanii buriaad toskonuud bol eşeo martagdaagyi, sanaanda orozo baina.

Odoo manai kolkoozuudiin ta riaalangiigi karaad yzegtii! 1935 onii ekinde, tarilgiin byke debiskeriin 30 proceentiigi ma şiinaar eldeze çadaka 720 traag tartai baigaabdi, 1935 ondo 224 traagtar nemeze abtaka ba me nee zilde ekin tyryynee kombai nanuud jireke baina. Gadana, keden zuun toonii eldeb janziin dabkar maşiinanuud, keden zuun morin seejelke, talka ka daka maşiina ba molotiilkanuud tai boloobdi. Keden arbaad ty ryy kolkoozuudnai avtomaşiina nuudtai bolson. Ene bykii zyil nyyd bol kedee azakuin yiledbe riiigi ton ondoo bolgozo baina.

Odoo kolkooz-tariaaçanii seeg triin tarilgiin 83.3 proceentni kolkoozuudta kabaatai bolbo. Ilangajaa malazaltai rajoonuud ta, tariaanii azal zil jireke byri ergedeze jabana

1934 ondo 395 mingan gaa tarilga kiisen aad, 1935-ondo 4 2 5 m i n g a n g a a bolbo. Ene uçar kadaa ganca kan ekonoomikiin udka çanartai bişe, men buriaad zonii eryyl to bir bejetei bolko keregte baga gyi yile kereg byteeze baina

Maka ba syynees bişe zyiliin idee kool kereglедeggyi baisa nii orondo, odoo kolkoozniguud bol eldeb janziin idee kool keregledeg boloo. Buriaaduu diin ogorood taridag, takiaa ba gakainuudiigi əskedeg bolson uçar bol, azalça oloniitiin ojuun sedkel ba kereglelde jikeken ku bilalta bolsoniigi ile gerçelne.

1934-on kyrter koroltotoi bai san manai respyyblikiin mal azal bol, 1934-ondo toogiin ta laar nileed jike esəze, 1933 on-do baisanaas 12,4% nemesen baina. 1935-ondo 411,7mingan tologoigoos dooşo bişe zaluu maliigi əskekeer tesəblegdebə.

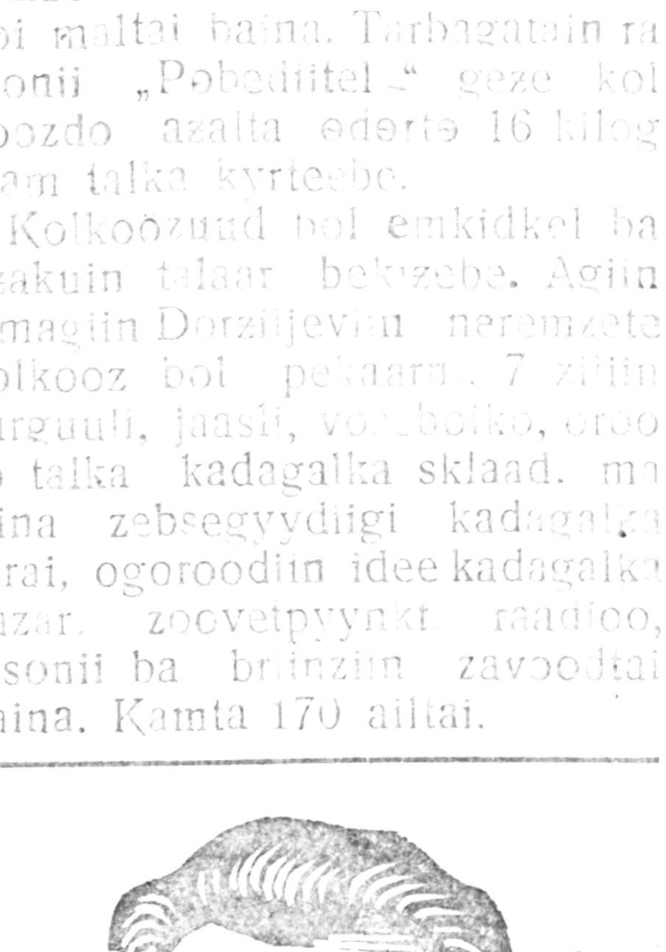

BK(b) Namiin Mozkomiin sekretaar nək. Jerbaanov

Manai aguu jike udaridagça nək. Staalinii tabisan kolkoo zuudiigi bolsoviig bolgoko ba kolkoozniguudiigi çanga çadal tai bolgoko zorilgiigi erkim sain kolkoozuud gyicedkezei.

Agiin aimagiin Voroşiloviin neremzete buriaad kolkooz bol 14000 tologoi maltai baina. Mənee zilde 4000 tologoi tel abana. Mən aimagiin Markiizoviin ne remzete kolkooz bol 13000 tol goi maltai baina. Tarbagatain ra joonii „Pobediitel" geze kol koozdo azalta ederte 16 kilog raam talka kyrteebe.

Kolkoozuud bol emkidkel ba azakuin talaar bekizebe. Agiin aimagiin Dorziijeviin neremzete kolkooz bol pekaarni, 7 ziliin surguuli, jaasli, vosboiko, oroo so talka kadagalka sklaad, ma şiina zebsegyydiigi kadagalka sarai, ogoroodiin idee kadagalka gazar, zoovetpyynkt, raadioo, tosonii ba briinziin zavoodtai baina. Kamta 170 ailtai.

BK(b) Namiin Mozkomiin sekretaar nək. Kozloov

Selengiin aimagiin Staalinii neremzete kolkooz bol ambyla toori, kyykediin jaasli, kolkoo ziin klyyb, ailçadiin ger, ekener nyydiin tərəkə ger, kyykediin sanatoori, toşonii zavood, kyyz nice, komuud tonog ojoko ba gagnuuri kiike gazarnuudtai bai na. kamta 200 ailtai.

Socialiis tariaan ba mal aza liin sain-sain udaarniguud olon bolzo baina. Zişeelbel: urid bat raag jabasan aad, odoo Bargazanii aimagiin Sangadiini neremzete arteeliin geşyyn Garma Davaanii, Selengiin aimagiin „Ulaan Ədən gə" geze arteeliin geşyyn Balzan Açatiin, Koto şadariin zooniin „OSO" geze kolkooziin Gavriilov Ivaan g.m. kynyyd olon baina.

Mən kolkooziin toskoniigi udaridaza baigaa erkim sain kə telberilegçəd bii bolbo. Tarbaga tain rajoonii Jike Kunaliiin sel soveediin tyryylegçe nək. Vasii lijev gegçe gancakan ulasteriin çanartai kampaaninuudiigi bol zor dotoroni sainaar gyicedke keer yle barán, men tus sovee diin emkidkel ba oloniitiin azal iigi ton sainaar tabisan baina.

Ekonoomikiin kegzəketei kamta mən sojol bolbosorol aguu jike kegzəsən baina. Sur guuliin nasanii bagaçuud kyy ked çem surguulida oroson.

—Dunda surguuli, gyiced bi şe dunda surguuli ba teeknikyy nyyd nileed olon bolbo. Manai respyyblike dotor baigaa gur ban deece surguulinuud bol by ri jike bekizesen baina. Uran zokioolçod, zuragçanar, sceene ba myyzekiin uran saikanii kə dəlmeriçed olon bolzo, inze neer, agronoom, emçe ba peda googuudiin too ulamaar əsəzəi.

Oloniitiin sojol bolbosoroliin kegzeen delgersen ba edeneriin erelgenyydiigi ile todoor yzyyl ze baigaa faagtanuud bol, yiled beriiin oronuudta eeriin keçee leer togtooson uran saikanii kry zooguud ba olimpiaadanuudiigi emkidkeke talaar ulam ergedeze baigaa oloniitiin kereleen mən.

Kiaagta ba Selengiin aima guud bolood Ulaan-Yde koto do bolson zaluuçuudiin olim piaadanuud bol zaluu biligtenii ton sain yliger zişeenyydiigi yzyylsen baina. Ene olimpiaa danuudta pioneernuud, stydeen tenyyd, kolkooziin zaluuçuud, zaluu kedəlməriçə, kəbyyd ba bacagad, oros ba buriaaduud naadaza, eesediingee çadabariii gi tus byri yzyylsen baina: myyzeke duun, taanca, makabu diin sojol, şatar, uran zokiool g.m.

Byke Sibiiriin şatariin tyrniiir deere emegtei buriaad kolkooz nig nək. RINÇIINOVA gegçe emegteiçyydiin dunda ilaza gara san ba Byke orosiin şatariin tyr niiirte orolcoko erke oloson baina.

Buriaad-Mongoliin oloniite bol, eeriingee aradiin uran zuraaça nək. Sampiiloviin 15 zilde uran zuraaça jabasanii oigi odoo sa jakan engergesen baina.

Ene bykii uçarnuud bol, bol bosoroliin ergeneer nebtereze kolkooznig ba kedelmeriçen bykenii dalda baisan byke çada bariiin toboin garça caaşadaa kegzeze baisaniigi yzyylne.

Ene bykii amzaltanuudiigi Buriaad Mongoliin namiin em ki bol BK(b) Namiin Teb komi teediin ba nək. Raazymov ty

BMASSR iin AKS-iin tyryylegçe nək. Dorziijev

ryytei kizaariin komiteediin tu salamza ba eneenii udaridalga doro jabaza, Leenin-Staalinii yndesenii poliitikiigi bejelyyl ke ba proletaariiin digtatuuriin daisanuuditai katuu çanga teme cel yiledke zergeer tuilaba.

Azakui ba sojol bolbosoroliin talaar keden zuugaad zil kozom dozo kocorson Buriaad Mon goi oron bol bolboson ba keg zeltete respyyblike bolzo baina.

Manai amzalta ba ilaltanuud tukai jariktai kamta, keterçe ba sanaagaa amarza bolkogyi gesen nək. Staalinii zaabariiigi minuuta sooç martaza bolkogyi.

Manai azaliin zarim salbari nuudta dutuu dunda zyilnyyd bii baina. Enyyn tukai kelceke ba edeniigi zailuulka keregtei. Zarim somonuud ba kolkoozuud ta zaluu malnuud jikeken yke deg ba tariaanii urgaciigi dee şelyylke zorilgo gyiced şiidkeg deegyi baina. Kaadranuudiigi beledkeke ba əskeke, ilangajaa buriaaduudiigi azayiledberide tatan oroulka tukaida jikeer oroldodoggyi baina bdi.

Manai urda tabigdasan zoril gonuud aguu jike baisan. Bide bol eeseedingee azal kedelmeri də sedkelgyigeer kandaka ba keterke jabadal garguka josogyi.

„Kaadranuud kamagiigi şiidke ne" gesen nək. Staalinii loozon giigi ederbyri bejelyylke, socialiis meriiçee ba udaarnigçalgiigi caaşadaa kegzyylke ba manai azaliin byke sisteeme dotor kubis kaliin seremziigi byri jikedkeke jabadaliigi erkebişe kangajaa.

Manai respyyblikiin socialiis mal azaliin goi tulguurinuudiin negen bolgoko bykii ynen şudar guugaar azailaza baigaa kolkooz niguudiigi 1935 onii eces kyrter çanga çadaltai bolgoko, sojol bolbosoroliin telee oloniitiin kedeleeniigi emkidkeke, azayiled beriiingee şine oronuudiigi bariza dyyrgeke, ezelen şudalka tukai nam ba zasagiin gazariin tabisan zoriigonuud erkebişe gyicedkegdeke josotoi

Əesediingee respyyblikiin oigi engergeze baisan Buriaad-Mon goliin azalça arad temen bol aguu jike Soveed Kolbooto ula siin byke aradtai kamta Leeninii **ba** Staalinii tug dooro jabaza, **Buriaad-**Mongol oronoo dorono **kizaardak**. zişeete tyryy respyybli ke bolgokiin telee naidabaritai alkamaar uragşaa dabkina.

Uran zokiooliin kuudasa

Nөkөriin şaarƶa

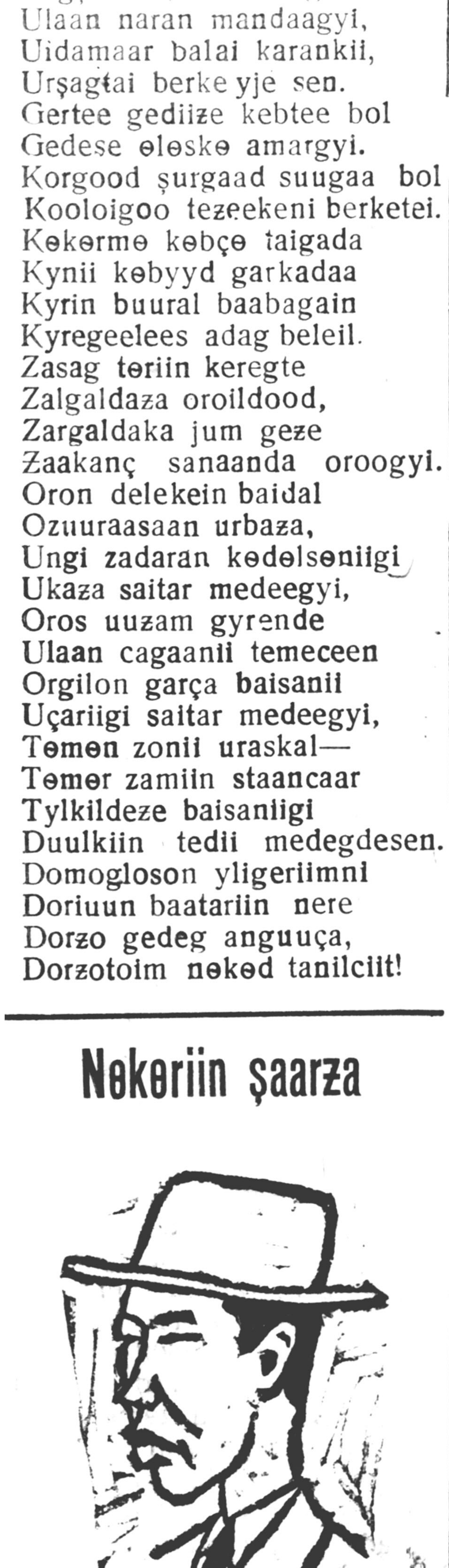
D. Daşanimiin.

DORƵO

(Poeemiin tasarkai)

Baruun zygees ekilsen
Baatar kycete busalgaan
Dorono, Өrөnө oronuudiigi
Donsolgoƶo baikada
Aldarta manai baatar
An agnakaar zorizo,
Aguu jike taigada
Ajan zamda garaa sen.
Bajan kadaa bardamnaza,
Bakarkaza jabaagyi,
Dyyren bajandaa derbelzeƶe
Demei teneƶe cengeegyi.
Jaduu kadaa jabaa sen.
Өbөsөnii azaliin yjede
Ideke kooloo eree sen.
Kojor saikan yredee
Kool unda bederee sen.
Bөrөnkii, naran bөrkөƶө,
Bөgşөm kaluun baigaa sen.
Ulaan naran mandaagyi,
Uidamaar balai karankii,
Urşagtai berke yje sen.
Gertee gediiƶe kebtee bol
Gedese өleskө amargyi.
Korgood şurgaad suugaa bol
Kooloigoo teƶeekeni berketei.
Kөkөrmө kөbçө taigada
Kynii kөbyyd garkadaa
Kyrin buural baabagain
Kyregeelees adag beleil.
Zasag tөriin keregte
Zalgaldaƶa oroildood,
Zargaldaka jum geƶe
Ƶaakanç sanaanda oroogyi.
Oron delekein baidal
Ozuuraasaan urbaza,
Ungi zadaran kөdөlsөniigi
Ukaza saitar medeegyi,
Oros uuƶam gyrende
Ulaan cagaanii temeceen
Orgilon garça baisanii
Uçariigi saitar medeegyi,
Tөmөn zonii uraskal—
Tөmөr zamiin staancaar
Tylkildeƶe baisaniigi
Duulkiin tedii medegdesen.
Domogloson yligeriimni
Doriuun baatariin nere
Dorƶo gedeg anguuça,
Dorƶotoim nөkөd tanilciit!

Nөkөriin şaarƶa

Danri Kiltyykin

KUCA NAMSARAIN

BURIAAD ORON

Manai Buriaad mongol oronii
Өrgөn daida өndөr uula.
Gyn tungalag Baigal dalai
Gynzegii saikan usa mөrөn
Urdanii kuuçan adkag şingi
Zerlig zebyyn kyiten bışe,
Ulas zonii olziin suuri.
Gojo kaluun gulamta bolbo.
Taban ziliin urda belei,
Taliin zerlig tarbagan mete
Usagyi kuurai kongil dobiin
Koito urda kormoi kajaagaar
Orbo sorbo orboizo baidag
Ygeitei jaduu buriaad kynii
Ymki muukan өmçiin buuca
nuud ygei bolbo

Arban karaanii gazaraas
Alas todoor karagdaka
Өndөr tolotoi өrgөn koton
Ail toskonuud barziildaza
Өngө byriin tariaan dolgilzo
Yylter byriin malnuud belçeƶe

Nөkөriin şaarƶa

Dөrşөl dөrөөr dyyren çada
baritai
Omog doriuun uuƶam bodoltoi
Dөrbөn cagiin ulirai tanisan
socialiis cuutai malça kynyyd
karagdana.
Kabşaldama өskөn kara modon
Karankii burtag şirengi baidag
Oin oltirog dalda gazaraas
ulaan çuluun garniid koolo
inuud
gente gente joroildon urgaza
uulal şireedөsen kojoroor
amilaza şuukiraldaza baidag
bolbo.
Kөngөn colbon kөbyyd bacagad
Bulai kyçetei bulad mөөriin
gal cakilgaan gaşuun oniciigi
Ugzan tugzan ugzarza
çanar saitai erkin zergiin
Kynii azal kөgƶөөbө

C. DON.

Briinziin canka*)

XI

Gombiin gerte, Kumbaa Dagbiin baçata oroldolgo gargaza, Balzaagi gartaa abkiin tulada id kaza ygelƶe suuka yjede, kazuu dani şadar baisan Dolzonii ger soo, basa nileed jike arcaldaan bolson baigaa. Dolzon bol, gurban saaliiingaa akalagça saaliça diigi cugluulaad, fevraali sariin gaa azal yiledberiiin tөsөbtөi ta nilcuulkiin tөlөө zөblөө kiisen baina. Ene zөblөөndө akalagça saaliçadaas gadana, feermiin idebkiten udaarniguud jiresen baibaç, tedenii dunda gancakan Balzaa dutana.

Jamar uçar deerees, eglөөnii Balzaa uurtai buruulgan jabaa geeçe sem, cuglaanda juunda ji rebegyib—geƶe Dolzon dotoroo ajagyirken gaikasanç bol, tyynde saataƶa baingyi, zөblөөgөө jabuulsan baigaa.

Zөblөөn deere, yiledberiiin tө sөb, saali azaliin şine noormo, өbөsө teƶeelee arbilka, kabarliin racioondo orolgo zergiin tukaida aikabtar arcaanç garbagyi. Ar caatai zyil gekede, gancakan le, narai ynieedee tugalgyigeer saa za surgaka gesen, Dolzonii duradkalda kojor gurban samagad, ilangajaa kөgşөd talaas jikeer arcaka baiba.

— Medenegyib daa, jeredөө! Nasaaraa mal soo jabaa kyn bi. Urdani ynieen le geed kaidagaar saalgaƶa өgөgçө ygei belei. Mөnөө, ynieenii zan ondoo boloo saa bolooç jumaalam. Minii sanakada bytekegyil şingi baina...—geƶe tomootoi ulaan kөgşөn arcana.

— Kaidagaar saasan ynieenii kөkөn kagarka өbөdkөni olon, tөbөgtөi zalkuutai baigça belei. Dekyyleegyi delen delberkegyi, kөkyyleegyi kөkөn kөөsөgyi, ny ke—sybeni ultarça kuni bolçoko dooç saatadaggyi jum daa...—geed basa nege samagan arcana.

— Juu gelcene geeçeb te? Nөkөd tugalnuudaa kairaliit! Narai tugal, mөnөө ekeeseni tasalkadatnai jamar mal bolko geeçeb. Bultadaa tazaarça, şireke kamuu da bariuulza ykekeb şuu. Boliit, tiigeƶe by kelciit!—geƶe negedy geer saaliiin çanar kinagça udaar nig kөgşөn eris çangaar arcaba.

— Byteke teeşeni kelceje, nөkөd. Ton argagyi boloo jum ka dani, nege tugalaar olon ynіee saabal jaaka jum. Urdani, nege tugalaar kojor yniee saakada bo loggo kamnai. Gurba dөrbөnç ynieenii koorondo nege teliee tugal baibal, ogto ygeigees dee reb şuu!—geƶe, tugalaa goloson ynieende tugaliigini abkuulkadaa berke geƶe aldarşasan sama gan, arcaldaa zөөlөryylƶe taaruul ka sanaatai kelene.

Tyyniigiç, kyn ankarça kereg seebegyi. Tugalaarani ibelgeƶe saadag, tokorson zanşalaa өmөөr çe, kөgşөd nileeken udaan buliaaldaba. Zaluu saaliçadani, tu galgyigeer saaka şine josondo orokiigi zөbşөөkө baibaç, idebkiteigeer oroldoƶo keleke kyn ygei baiba. Dolzon gancaaraa cucarşagyi өcөdөөr tulaba. Keden nom debter gargaza, plakaad zuraguudiigi delgeed karuulza, mөnөө zilde şine tөrө sөn ynieediigi tugalgyigeer saa za surgaka turşalga ekilkiigi araikan geƶe zөbşөөlgөbө.

— Dab deere, ene çigi boloo geeçe daa!—geƶe Dolzon dotoroo urmaşan sanana.

Tugalgyigeer yniee saaka jabadaliigi urdani Dolzon өөrөөç keregseedeggyi baisan aad, karin teecegenii ynieediingee oloo roo şirgeƶe ekilsenees koişo sa nal abça, ene keregiigi erke-bişe bejelyylkiin zorilgo tabisan baigaa.

Margaaşa saali byken deeree cuglaa kiiƶe, mөnөө kelcesen ene yiledberiiingee tөsөbiigi cai tar zөbşөlөn kelceƶe, ecөslөn ba talka geƶe şiidebe. Ilangajaa, şi ne tөrөsөn ynieedee tugalgyigeer saaƶa surgaka jabadalaa zaa bol ekilkiin tukai Dolzon dabtan-dabtan zaan, kelene.

Tyynees koişo kagas çaasiin tedii өngөrөөd baikada, zөblөөnç tarasan, Dolzonii gerte kon zin, çelөөkөn bolson baiba. Salanşagaar aad, tomo todoor biçesen, yiledberiiingee şine tө sөb, azaliingaa noormo, taabil zergiigi Dolzon kanaaraa niaa ba. Tooson bolƶo şaralçasan kuuçan tөsөb taabilnuudaa kuu lan abça kadagalna.

Gazaa, yker maliin yygөnөldөn mөөrөldөn, cubaka jabaka çimee genete garça, usalalgiin yle bolbo. Coqtoi doriuun zaluu çuudiin bardam çangaar „haa", „heç".—geldeke abiaan todoor duuldana. Dolzon ezelengyi bu şuukan garça kudag teeşe oço-bo.

Kudagiin gerees gurban teeşee garsan, gurban bydyyn cor goor, urta modon koboonuud uruu usan şaagin goozono. Tomo tobir ynieedeni tyryylen, be je bejee olin tegyylƶe, komokoi goor şurçagança usa sorono.

— Jamar, soloomo ideƶe bai san juumandal bylenet. Çangaar bylegtiil. Geƶe nege kyn şagaabari nykeer ger uruu badaçan oogolno.

Gamaagiin nөkөr bacagan Dariima, baruun gartaa şabkuur burgaasa barisan colbon kurdaar gyiƶe, kobco teeşe ykernyydee zalana. Dariima bacagiigi karakadaa Dolzonii dotor Gamaa er kegyi sanagdaza, aikabtar gomo doltoi gaşuudal zyrkiigini corgino.

Feerme deere tөlөg jike azal jabaƶa baisan janzatai. Ykeriin usalaad orokoos өridkө geƶe, jaaran gyildeƶe kaşaa kusamag sooguur şabaasa tyyne, ceberle ne. Çiirag çiirag ulaan kөbyyd, bacagad, өbөsө soloomo ygte tөgdө acalan, ajataigaar kubaari lan tabiza beledkene. Kudag şa dar kөөrcөg şuugiaani byri jeke dene. Ykernyyd olo-olooroo usa laad garçal baina, garçal baina. Koinoosoni usalaagyi ykernyyd jireƶel baina. Baragdanagyi, ta saraltagyi yrgelƶe amidii konvee jeriin cubarin kyygin urasça bai san şingi yzegdene.

Azaldaa şunaad jabasan malçaniigi karakada, kөgşөn zaluu ilgadgyi, jamarç ui gaşuudal ygei kebertei, bulta omogtoi bar dam, uragşatai kөkiyy jabanad. Ene olonii doriuun syrte azaliin ilaltata dolginii mukariaan dun da gancakan Dolzomi sedkeliin gaşuudal kedii karca baibaç, go rigyi biçiikan kereg baisan belei.

Azaliingaa iime kyçeteigeer jabakiigi karakadaa Dolzon urmaşan, dotoroni jireedyin naida bari ulam bөkөөr tөrөƶө, ui ga şuudalani balartan martagdadag baigaa.

*) Zokiooliin keseg

Nөkөriin şaa

Dolgin Ma

* * *

Sanaпam tiikedeki
Sarata cagaan sөni
Turiin caana kolok
Turiin uliaasanii ş
Sөbkөgөr zөөlөn y
Sөlgiөende ylieelge
Kөөrkөn ynieenee
Kөөrөn namda bais
Şuugima kotodob.
Çusam kaluun buc
Gaikalta zugaata y
Gaigan guigan gal
Koliin cenkir gazar
Kokinon kөkinөn a
Olon zilnyyd arliaa
Oron niutagta arteе
Zyynii delyyn gori
Zyydenees seren g
Gazeetada modoo
Gabijaata azaliiç t
Gazeetada modoo
Galta zorigto çarai
Mene sajaki saaliça
Mөnөө traagtariin
Udaridan dakuula
dogço
Udaarnig Daaşa bri
Uran zokiooliin fr
Urmatai mendiigi
Mөnөө menken te
Mөngөtөn sara jala
Uuƶam gudamziin
Ukiiim sanuulan ş
Kөdөө. Tuziin şөt
Kөөryy dyykei sar

◆ ◆ ◆

Gynde*) dee

Ƶ. Baldanza

Nөk. Bratuukada

Dolgilood,
Doriuun dolgioc
Zerlig duuça
Zerilgee tatuulsa
Kuşuuta ongoc
Kurdan tyrgen
Cariuun saikan
Cakarig dolgiig
z
Tungalag saikan
Tebceg deegyyr
şur

*) Gynde Jaruuniin a
tiin nere.

Uran zokiooliin kuudasan

Colbonii Tujaa

CEREN*)

— Ygei, jike narin, niydende dulaakan kөbyyn jabagça sen. Gaikaşatai juma daa—oboo şataaza baika geeçeni. Nege kori, guça kyrbel juun bolko kөbyyn geeçebd daa.

—Ceregme, çi kynde keleke sen uuç daa—baga kөbyyn oboo şataagaagyi bişe zonuud şataasan jum geze mediiçi,—geed Sodnom Ceregmedee şibenene.

— Juu kelenebçi! Ken şataasan jum?
— Ene razvioorstka, razvioorstka geldeed le, aduu mal, talka tariaa bajaçuulaas abaza baisan kereg, ganca tere kariiin ekenerees garna geldeneb şuu! Tiigeed medeke çadaka zamnai, lamakai, Daşa bajan, kuuçan taişaa juutamnai, tere ekeneriigi ene manai niutagaas salgaaka geze, jike oroldozo bөinab şuu: oboogoo өөsөdeөn galdaad, baga Cereniigi kardaa geldeneb şuu.

— Ai, burkan! Baga kөbyyn zemegyi aad iize zobozo baina uu?
— Ceregme jike by coço. Mәnai kereg bişe. Abiaagyi, amaa genzeleed, jabakaas deere juma ygei. Syylde medeg deed ene keregçini zadaraa kadaa, juumadaa orokobdi.
— Juun geeçeb, Sodnom, enemnai! Өnөçөn baga kөbyygi, karadakamnai—nygel bişe jum uu?—Ceregme niydenees usa gargana.
— Boli, Ceregme, ujarkajaa. Bide ja balcasan bişebdi. Ceer nygel ygei kadani lamakai, kuuçan taişaa kojornai ene kereg gargaa geze medeje. Negeç yge unagaangyi, amiaa karaad, jabakaas deere juma ygei.
— Ai, kalagni, kalag! Barasan kөbyygi zoboozo baika geeçeni, kende kereg tei kereg be. Ygei! Medeze baiza kelengyi iabaka argamnai ygei, Sodnom... Kelejee!
— Manai jabalcasan kereg bişe. Ceer nygel unaakadaa, өөsөdiigi tarki deer unuuzan. Abiaagyi jabaka keregtei.

— Kalag! Jamar şortoi kөbyyn daa. Ygei, juun geeçiin amitamdaa tedeçni: mөnөө kөbyy karadaad, margaaşa manii gi karadaka zon bişe uu? Iize medeze baigaad, ese medeeşeken bolzo jababal, byri jike ceer nygelde oroko bişe juubdi? Ygei, oçood zөbiigini baraniigi keleze өgөjө, Sodnom!

— Bolildaa, Ceregme!—geed Sodnom, nөkөrөө badaçaza, gazaaşaa garna. Ceregme, byri jikeer niydenees usa askargaza, Sodnomiin koinoos kelene.
— Kele genem! Keleegyi kadaçni, bi bejeereen kelekeb! Sodnom, uur cukal bolon, gazaaguur jabana. Kike barika jumajaa olzo jadana. Ukaan sedkele ni, kojor teeşee kagarza, byri jikeer zobono,—„Jaagaa kada sain belei?“—geze Sodnom, duu şuuguigeer gertee orozo jireed, pas baica yge ungaana:

— Zөbtөiç... Kelekemnii!
— Kele, kele! Ceer nygel tolgoi deeree abkaasamnai deere ka,—geed Ceregme niyde gilgad gelgene.
Gazaagaa ene kojoriin ganca kөbyyn, zaakan Dorzo, orozo jireed, ecegeeseen asuuba.
— Aba, Cereniigi tabikajaa bolioo juu daa? Oboo Ceren jaakadaa galdaab daa!..
— Tabika... Ceren oboo galdaagyi, bişe kyn galdaa,—Cereniigi tabikani uu tiikedee?!..
Өdөr ten bolzo, zunii cagiin kaluun naranii altan şara sakal, ceb ceke geriin өrkөөr sanzaza, sөniiin karankuida kyn zonii niydende yzegdeegyi juuma, ene minii gila-gilagar tujaada karagdaka bologtii gesen şingi, iişe tiişee tolotono.
— Kele, Sodnom, baraniigi kele!—gesen Ceregmiin duu duuldana.

***

Cuglaan bolno. Kuuçan taişaa, Daşa bajan, Erdemiin Erencei juutan, cuglaanda jireed, kariin ekeneriigi kөbyyteigini ene niutagaas kөөzө arilgakaas gadana, bolşoviiguudiigi somonii zurgaanaas gargaad, bişe nojodiigi olko keregtei geze baigaad, zonoo kudkana.
— Ene cuglaamnai sungaltiin cuglaan bişe, şine nojodiigi olkogyibdi,—geed nege keden kyn arcaldana.
— Burka zajaagaa martasan zondo oboogoo şataalgaad, basa nojon bolgozo baika uubdi, mene geseer bişe nojodiigi olko keregtei!—geed Daşa bajanii kazuuda baisan nege өndөr bejetei өbөgөn duugarna.
Sanzadma өrrii—dөrii bolson juuma koino, olon zondo karagdangyi, suuna.

— Zaa iigeed ekileje!—Somonii tyşemel, cuglaagaa neegeed, iletkelçede yge өgөnө.

Nөkөriin şaarza

— Gaikamşagtai, ukaan oindo bagtakagyi, kereg garaad baina. Sanzadma nөkөriin kөbyyn şataagaab geze meder negyi...

— Oi oroidoni, amin goldoni kyrter cokikodo mederke! geed nege kyn iled kelçiin ygiigi tasalana.

— Manai zөblөltө zasagiin josondo zemetei—zemegyi kyniigi egtee naliza, cokizo bolkogyi. Iize kelcekejee solijo! Arban kyrkedeze jabasan kөbyygi syyd teş өkө zergegyibdi. Tereen deerees tere kөbyygi aimagiin zurgaanda eketeigini ilegeke geldeze bainabdi...

— Zөb! zөb!...
— Gol jasandani kyrter cokiood yldeje!
— Kamuun bolşoviiguudiigi somonii zurgaanaas gargaad, şine nojodiigi olojo!—gesen yges ene tere bulangaas garna.

— Samarka, sandarka kereggyi, nөkөd! Bolşoviiguud ene keregte kamaatai bişe gekiigi sain oilgoo bezet!..
— Kamaatai! Kocorson, kointoson kariiin ekener tanai bolşoviig namiin geşyyn bişe jum uu?! Bolşoviiguud manda kereggyi!..

— By sөkirөldөgtii! Aaliaar kelceje! geed cuglaa kөtөlөgçө zonoo korino.
— Aalidakagyibdi! Kaanam tere kariitnai ekener?!.
— Bi endeb! Jaaka jumta namaigi!—Sanzadma gente zonii urda jireed baiba.—Karakat, yzeket—minii kөbyyn oboo şataagaagyi, kөbyymni karduulaa...
— Ken kardasan jum?! Barija ene ekeneriigi, cokijo!—geed zonii busalaad, Sanzadmiigi barikamnai gekeleer, Sodnom uragşaa bolood:

— Olon nөkөdyyd! partizaan ekeneriin kөbyyn oboo şataagaa bişe, ede amitan şataasan jum!—Sodnom Daşa bajan teeşe garaaraan zaana.
Syreg zon, kyzeer kөdөlөn, gedergee bolno.
Sodnom, gar kөlөө salganuulza baigaad, kelene:
— Bi, bolşoviiguudaar nege bolzo, proodrazbioorstka geed jabasan kyn bişeb!.. Tiisenç bolbol, ene zeme karagyi, olon zondo aluulkajaa baisan, ezii. kөbyyn kojoriigi karaad baikadaa, zөb, ynenii zamaas garza, medesenee ukaandaa kaaza baika argamnigyi...

— Kele, Sodnom, barani kele!—gesen Ceregmiin duun duuldana.
— Erdemiin Erenceinde lamakai, kuuçan taişaa, Daşa bajan juutan cuglaraad oboogoo galdaka geze kelcesen jum. Tiigeed tede zon, baga Cerenii oboonii kazuugaar jabaka cagta, urda ailiin Zandariin Zandanda oboogoo şataalgasan jum.
— Kele, barani kele!—Ceregme ujarna.
— Ene boltor keleegyi jabasamni minii zeme... kairalagtii!—geed Sodnom byri jikeer salaganna. Daşa bajan, Erdemiin Erencei kojor gazaaçaa gyigeed garna. Olon zon, iişe tiişee kyze kөdөlөөd, nege Selenge mөrөnii kabar cagta, mөlisөө abça kajaad, ajuuliin cukal taigaar kyrgesen şingi, bolno. Nege kedii minuutiin өngөrөөd baika yjede,—aajoo çamaigi! Odooçi manii ezen barig dabakajaa,—geze Daşa bөjanii malça jike bajartaigaar duugarna.

*) Yligeriin keseg.

N. I. Zandanii

Duriigi duudama zuraguud

(Cerenzab Sampiiloviin uralalga tukai)

Bide olondo delgeze yzyylsen, C. Sampiiloviin zuraguudiigi karaabdi. Manai uran zuraaçiin too tomşogyi olon, saikan zuraguud bulta delgeetei baikadaa, jikenkidee, buriaad oronii өrgөn taliigi kyn amitantaigini karuulsan negen jike kelkii delgemel bolzo yzegdene. Zuraguudiigi delgesen jike өrөө tasalganuud sooguur jabaza baikada negen өrgөn kөkө nogoon tala gazarta garsan şingi: kuu toirood ariuun tungalag agaar, gerel өngөөr elbeg daida yzegdeed, nogoo cecegiin saikan yner garsan mete bolood, sanaa sedkeliigi buliaan, ulam ulam duraluulan tatana. Azargaar aduu, yker, konin syregyyd yzegdeed, malçan, anguuçan karagdaka. Jөrө kojor niydeniiç өmөnө olon zyiliin өngө, kel beri niilesen taliin baidal yzegdene...

Aduu. Jaagaa saikan aduub! Manai zuraaça aduu moridiin aaşa zan, jabadal janza, moridiin „sanaa sedkeliigi“ jaaka argagyi jike uran narinaar zuraza gargadag. Nege zarim moridoni nen teniger janzaar bilçeze jabana, nege zarimuudani noirson sazaza kebtene, nөgөө zarimuudani onco inagaar maa zalcaza baina, basa nege zarimuudani oilgozo jadasan asuungi janzaar biden teeşe uu, ali ondoo teeşe karaza baina. Ene keleşegyi kөөrkөn moridiigin karaad, kazuudani oçozo, kaluun kөzyyndeni kaçaraa niaagaad yzeeseib geze sanagdana. Kaşaanii kazuuda emeeltei, engiin buriaad morin tologoigoo dooşoni tabiza, doodo uralaa sanzuulaad, zyyn koito kөlөө sula tabin sazazii baina. Kөөrkii morin! Kairalka sedkelgyi ezenee kylieeze keden cag baisan morin bololtoi. Kazuudani oçozo, sain yge keleze baasuulan, talka idyyleeseib, geze sanagdana.

Amitan bykenii dotoroos argata kynii ajaa inag nөkөr bolson amitan—aduu mori mөn daa. Morioor bide azalaa kideg, agta mori unaza ataata koroto daisanaa dobtoldog, diiledeg geeçebdi. Karagtii, katuu zorigto, zyrkelig baatar partizaanguud, cakilgaan kurdan dabkilgata moridooroo, zugadaza gyisen daisanaa namnan orozo jaba. Ynekeeree kolo gazariigi oiro bolgon gyideg, konkor tuuraita morin erdeni bişe uu! („Sibiiriin partizaan“).

—Duralagtii morindoo, gamnagtii morijoo!—gesen urlaa uran manai zuraaçiin zuraguudaas garça, çikende duuldana. Eneni erkim manai zuraaçiin egee jike gabijaa jum.

Ynieen syreg... Mөrgөldөө kysesen aranga jike ebertei, aca jike tuuraitai buka baina. Omog kycendee naidaza, ondoo syregees jiresen buka geze medekeer. Uriaalgyi jiresen tere bukiigi uur cukalaar ugtaza, kojor urda kөlөөrөө kyser maltan kylzeeze: „Jasa byten mende jabakiigi kysebel minii ynieedte by oirto“—gesen mete baina. „Ailçan buka“ sanaanda çigi ygei, omog deerenkii janzaar tologoigoo өrgөzө, deegyyr karaad, doroo zogsozo baina. Tyynii ulaisan kojor niydende: „baiza, kyliee „kemnai kenee“ gesen temdeg ile bodo bәi. Ailçan bukiin baidal gazaanaas karakada aali tөb janzatai baiza, „ezen bukiin“ uur cukaliigi kөdөlgөnө. Syregiin „ezen“ ukaa medeegee aldan borkiron zokorozo, elise şoroi sabardan olizo, eber tuuraigaa kurcadkana. Manai zuraaça bukiin cukal bucalaza debeike yjiigi ton argagyi niagta kiorkoor azaglaad, narin arga, uran garaa ai kabtar dyitei çadamaraar gargaza zurasan baina.

Toogyi olon koni toligor өrgөn taliigi kuçaad saikan .. Egee naada zakadani elbeg olon nөkөөsөөr kuçagdasan, ongozo kuaarasan terlegtei, kөl tologoi nycegen, ilgin taliin agaar, nara kojorto ajaşasan niuurtai ider nasanii zaluu kөbyyn baina. Tere kөbyyn bejee baga yykein sugad zogsozo, urdaa kojor alkam zaitai zogsoson serketei kөөrөldөzө baina, Koni jamaa niilesen syregiin tyryy, kos urta ebertei sөrke omog doriuun bejee bejelen, basa nege juuma kөөrөsөn janzatai malçiingaa niuuriigi karan baina. Saikan kigdesen aad, gyn gynzegii, olonii çanartai bolson zurag. Ene zuragta manai zuragçiin malça jabaza baika yjedee өngөrsөn balai karankii kaanta kara zasagiin baika cagta ojuun ukaanii talaar gancaardaza jabasan yjiin baidal bagtaza şingesen udka oroo geze medeje. Tere yjede jireedyi cagta jike uran zuragiin ecege bolko manai zuraaça gegeen gerelte erdemiigi surka g e z e k e d i i oroldodog baisan bolboç, өөriingөө ojuun ukaaniigi teniilgekiin tula nөkөrlөltөi sain kyniigi olzo jadadag baigaa sen.

Zuragçiingaa zurasan, tөlөblөsөn zurag, kөrөgyydiigi yzen yzen baiza bodobol nөkөr Sampiiloviigi odoo cagiin uran zuraaçanii dundaas aduusa maliigi erkim sainaar zuraza byteegçe erkim sain uran zuraaçadiin toondo şuud ceke ailta içeltegyi bagtaaka josotoi baina.

Gesen yges kedii ynen todo bolboç, manai zuragçiin uran biir aduusa maliigi zuraka tedii geer kizagaarladag bişee. Niite olondo uran gojo, urmatai saika geze aldarşasan „Kaartaçan,“ „U gaça,“ „Taliin kojor inag, „Anguuçan,“ „Mongoliin par zaan,“ „Kubiskal“ kyn zonii se keliigi kөdөlgөzө, zyrkiigi dos gomoor zuraguudiin tukai end kelengyi, nөkөr Sampiloon byri sajadaa byteesen zuragu diigi baga zerge şinzelje. En sajiini zaraguud bolbol mana zuraaçiin şine janziin sedeby diigi tailaza şiidkeke ge sen zori gotoi, şine yje şatada gark gesen jabadal mөn jum. Ene şine yjiingee yydiigi manai zura ça. Jike ergiltiin zil “gedeg mөn nileen sain zurag zuraza, ekilz neesen jum. Ene zuragtaa, barlag kөlөsөnçө, ygeitei, jaduu zon somonii soveediin cuglaand jireze yge keleze baisan yjiigi zurasan baigaa. Tere negen zaluu kynii bejee çanga bariza, erçem tei katuugaar juuma keleze baikiigi, mөn soveediin biçeeçe ba tereende dөtөkөn suusan ne gen kөgşөөrgө eke neriin çaraigi azaglaza karabal arcaa garsani zaabol ynen gemeer. Kedii tiime gesenç, basa dutuutaişag zurag gemeer jum: çukam juunii tukai kelceze baisani medegdekegyi, tende suugçadani kelegçiingee ygiigi ton ankaralgyi çagnaza baisan baidaltai baidag.

„Kolkoozbarilga“ gedeg-zurag arai tiime sain gezes anamaarbişe. Ene zuragta aguu jike barilgiin paafosiigi gargan yzyylke zyiliin talaar dutagdaltai baika tedii bişe, basa zurasan zyilnyydeni zokidol ujalgiin talaar baakan sanaanda taarakagyi mete baina.

Manai zuraaça yndesenii e dem sojoliin baigu ulaltiin kөgzөliigi yzyylke zyilnyydiigi nileen sain gyicedkedeg baina. Ene tukaida gol tөlөbtөө muugyi karin sainşag zurag, dyrenyydiigi kiisen baina.

Gesen kedii bolboç, manai uran zuragça ba igaaliiin kyciigi teekniketei kolbon niilyylze, kozomdoson karankii kөdөө zoniigi niite kyn tөrөltөnii, sc cialiis sojol bolbosoroldo debşy len abaaçaza baigaa, mөnөө ca giin kolkooziin temaatekiigi ezel ke tukai jikeşeg azal kiize orol doko josotoi baina.
Socialiis baiguulaltiin gyiced kel byteemze byri angiiin teme celtei kolbootoi baika. Uran zuraa çiin delgemel jike zurag dee bide өөsөdiingөө ilaltiin draa miigi karakajaa kyseze bainamdi.

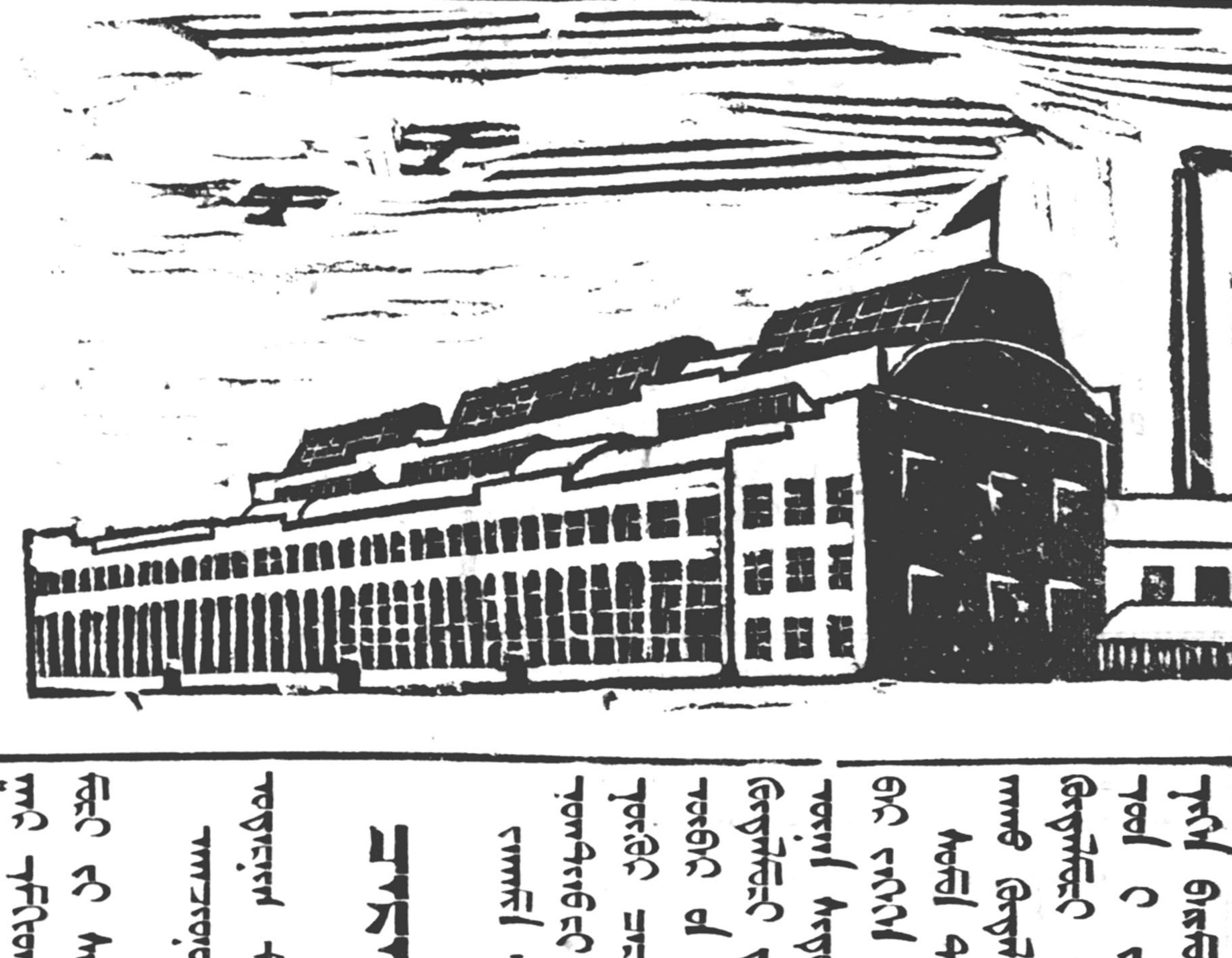
Bargazanii aimagiin Sangadiin kolkooziin maliin baira

Өвөсө kuriaalgiin beledkeliigi keden dakin şalgaza, çanariigi erkim zergede kyrgeke

Abasan amzaltaa bekizyylke

Zide. Burgaltain somonii „Leenini zakiaa“ geze kolkooz bol ene zilde 365 gaa paar kakalka təsəbtəi aad, ijyyniin 25 da negedeki kakalalgiigi 100% gyicedkeed, ijyyliin 4 nəəs 15-nii ədər kyrter kojor daki kakalalgiigi gyicegkekeer orobo.

Mən 632 gaa tarilga kiisen baigaa. Odoo tariaanii urgaca ton sainaar garakaţai kamta, burtag əbesən nileedgyi jikeer urgasan baina. Tiime bolboç 38 ekenernyyd ba baga nasanii kyyke diigi emkidkeze, kojor brigaada bolgon pooli deere cag yrgelze bailgaza, burtag əbəsənii nege deki tyylgiigi 100% dyyrgeed, odoo kojor doki tyylgede orood jabaza baina.

Өbəsə kuriaalgada əbəsə cabçadag 4 maşiina, tarmadag 4 maşiina. 70 garaan gariin tarmuur, 80 tukai garaar cabçaka kazuur, 40 keseg aca ba 30 paar alka-dəçə bolon morinii tonog zebseg ba argamza metiin zyil nyydiigi beledkeze, somonii soveediin çanar şalgaka komisaar kangaltatai geze yzegdebe.

Uçar iimiin tula, ene abasan amzaltaa bekizyylkiin tələə „Leeninii zakiaa“ kolkooziin bykii geşyyd daiçalkui josoor temeceke ujalgatai.

B. Zabiin.

Erkim beledkeltei ugtana

Kori. Kezengiin somonii Staalinii neremzete kolkooz bol erkim sainaar beled eze baina.

Өbəsə cabçaka 10 maşiina ba tarmadag 5 maşiiniingaa zasabariigi ton sain çanartaigaar zasaza dyyrgee. Өbəsənii kuriaalgada jabaka moridiin çadaliigi saizaruulkiin tələə amaraltada eni gargasan baina.

Boroo oroogyi baikada keden gegtaar gazar usalsan. tyynii açaar cabçalangiin gazarani ton sain urgacatai ba mən keden gegtaar cabçalangiin gazariin eldeb jasa, çuluu ba modiigi arilgasan baina.

Mən kuriaalgada kereglegde ke zizeg zyilnyydiin beledkeligi gyicedkeze baina.

Enyygeer bol Staalinii neremzete kolkooz bol əbəsə kuriaalgiin kampaaniigi erkim beledkelteigeer ugtaza çadana.

Ulaan odon.

Өbəsə kuriaalgiin beledkeliigi dyyrgee

Zakaamin. Өlegçenii somonii soveed bol əbəsə kuriaalgiin beledkeliin kedəlmeride zəb udaridalga egçe çadasanii açaar, beledkeliin kedəlmeriigi dyyrgebe.

Beledkeliin tukai kolkoozuu daarani abça karakada; „Main negen“ geze kolkooz əbəsə cabçaka 4 maşiina, tarmadag 2 maşiina, 120 garaar cabçaka kazuur, 120 tarmuur, 20 aca ba bişe keregselnyydiigi gyiced belen bolgoo.

„Ulaan Tujaa“ kolkooz əbəsə cabçaka 2 maşiina, tarmadag 2 maşiina, 45 aca, 60 gariin tarmuur, 10 aca beledkebe.

„Socialiizm“ kolkooz bol əbəsə cabçaka 3 maşiina, tarmadag 1 maşiina garaar cabçaka 90 kazuur, garaar tarmaka 90 tarmuur, 20 garan aca beledkesen baina.

Ene somonii kolkoozuud bol əbesənii kuriaalgiin kampaani da ton sain beledkelteigeer ugtaza, kuriaalgaa bogoni cagiin bolzor dotor abkiin koinoos daiçalan temeceze baina.

Iimees-bişe kolkoozuud, ene somonii kolkoozuudaas zisee abça, kuriaalgaa sain beledkelteigeer ugtaka ujalgatai.

Jabadalçan.

Maşiina çanar muutaigaar zasaba

Zakaamin. Kurtagiin somonii „Bolşoviig“ geze kolkooz bol əbəsə kuriaalgiin maşiina zebsegyydiigi zasaza dyyrgesenç bol çanariin talaar ton muu. Odoo zasagdaad baisan zarim maşiinanuudiin zarim keregtei zapaasuud ba şəreb geke metiin zyilnyydeni ygei bolson baina.

Ene metiin dutuu dundanuudiigi usadkakiin tələə tyryylegçe Ceveen Өlziitiin gegçe jamarç kemzee abkagyi, karin „bi mede kegyib, saja tyryylegçe bolson kyn bi“-geze kebtedeg baina.

Uçar iimede, aimagiin gazariin ta-ag sanalaa tabiza, tedor kei ketəlbəri egəkə çukala.

Nutagiin komsomool.

Operatiivoor ketəlne

Zakaamin. Cagaan Morinii somondo əbəsə cabçadag 2 maşiina bif aad cəm zasagdaba. Gadana, somon dotoroo gariin 90 kazuur, 120 gariin tarmuur, 50 acanuud ba bişe bykii keregselnyyd zasagdaza dyyrebe.

Kolkoozuud byride əbəsə kuriaalgiin təsəb eni egtesən. Kolkoozuudani brigaadnuud ba nizeed kedəlmeriçende ederiin azaliin noormo zokioozo tedenii kariuucalgada egesen baina. Gadana, kuriaalgiin kampaanida jabaka unaa zebseg metiin zyilnyydiigi eze-ezendeni tuşaan egesen baika jum.

Gebeç, somonii soveediin tyryylegçe nək. Garmiin bol dutuu dundanuudiigi cəm usadkakiin tələə cag cagta kolkoozuudaarna jabaza eerəə şalgalta kiigeed, alduunuudiigi zasaza baina.

Ene somonii soveediin tyryylegçe Garmiin dərəşəliigi kalan abça, bişe somonii soveediin tyryylegçener kolkoozuudtaa operatiiv ketəlbəri egəkə josotoi.

Jabadalçan.

Udaarnig Dorzo Buja[ntiin]

Nək. Bujantiin bol, 1916 ondo Zakaaminii aimagiin Cakiriin somondo tərəsən ba odoo tus somonii Dabaagiin neremzete kolkoozi in geşyyn.

Nək. Dorzo kadaa, urida ba traag jabasan baigaa. Tiin Soveed zasagiin açaar gabijaagaar komuniis josoor kegzen kəmyy zeze. odooniі erkim ider zonuu diin negen bolzoi.

Mən KZS da sura[...] raa, komsomoldo[...] syyleer B.M-iin so[...] surguulida sain sura[...] tus aimagiin Korta[...] somondo unşalgii[...] erkilegçe, baiza [...] torşo soo kədelme[...] tus somonii azalç[...] guudiin dunda g[...] delmeriigi ergeer[...] ene kabariin tarilg[...] bolboson staan ba[...] giin brigaada deeg[...] dekegyi jabadaliig[...] kedelmeri. sonin b[...] ba zakiuulka jabac[...] jarildaa jabuulka b[...] ta kaniin soniniigi[...] gadag baisan g.m. [...] soroliin kedelmeri[...] bejeer zisee karuul[...] çadasanii tula od[...] udaarnig gegeereiç[...] teleelegçe bolzoi.

Nək. Bujantiin [...] erkim şudarguu id[...] mən.

Soveed Kolboon d[...]

Ykrajiiniin sovkoozuud, odoo zilde kombainaar tariaa kuriaaka jabadaliigi urida zilnyydees, keden dakin ilyy sainaar emkid keze çadaba. Odeesiin moziin „Ulaan perekoop“ geze sovkooz ijyyliin 3-nii ədər „Komunaar“ geze 48 kombainanuudaar 580 gaa tariaa kuriaasan baina. Өn gərəgçə ziliin ene yjede, kombaina byriiin 7 7 gaa tariaa kuriaasan baigaa, odoo zilde kambaina byriiin 13-14 gaa kuriaasan baina.

Mən Dneepropetroovskiin moziin „Diembyyrg“ geze tariaan azaliin sovkooz ijyyliin 3 da kombainanuudaar 480 gaa tariaa kuriaaza noormoo, əngəregçə ziliinkiees kakas kubi ilyy dyyrgesen baina.

* * *

Kombainaçadiin tariaa kuriaalgiin tyryyşiin ədernyydte kedəlmerilesənii sain BK(b) Namiin TK ba Arkom Soveediin togtooliin josoor telə[...] ekilebe, Odeesiin moziin Çaaplinskiin sovkoozdo kombainaç[...] KII gegçe dərbən [...] mərilesənii tula 175[...] ababa. Mən Kosioc[...]te sovkoozdo komb[...] JAA ba ANDREI [...] gegçed, ədər byriii[...] kerig salin abasan [...] byyrge“ geze tar[...] sovkoozdo komba[...] SOKAATII, VITIRŞ[...] çed 4 ədər kedəlme[...] 122-122 tekerig sal[...]

* * *

Bykekolbootiin s[...] ekildeg rajoonuud [...] cain modonii nabça[...] abça ziliingee təs[...] dyyrgebe. Өnge[...] ene yjede 2519 [...] çasa cugluulsan [...]

* * *

Odoo yjede şi[...] sain soortiin kuriga[...]gi jike oloor açaala[...]za baina. Cain faat[...] liin 1-de 41 toon[...] cai zamda açaalan [...]

Номер выпускал НИМАЕВ Корректировал Б. Хоршинжабон. Верстал Д. Д. ДУБДАНОВ. Типография из-ва «Б.-М. Правды» «Уненэ» Уполглавл[...]